

V. TOLDALÉK.

Északi Országi Hadi Történetek.

Az a' Frantzia hajóseregbeli tisztt, a' ki a' Wéser és Albis folyóvizekben lévő hadakozó hajókat kormányozza, tudniillik Montcabrier Ur, a' Dánia Országhoz tartozó Balticum tengerben lévő fizegeteket meg járván, a' Dánus tisztekkel együtt minden intézeteket meg tett, a' mellyek a' Svécia Országban való bé nyomulásra ki rendelt Francia és Német seregeknek oda leendő által vitetésekre meg kívántatnak. Arra való nézve minden Koppenhágai és szomszéd kikötő helyekben találtatott hajók, a' mellyekenn a' nevezett hadi népet az által ellenben lévő Svéciai partokra által tenni lehessen, requisitióba vétettek, és minden órában készen tartatnak a' ki evezésre. — Hihetöképen előbb végbe megyen ez az expeditió, mint sem az Anglus hajók, ha már ott vólnának is, valamihez foghatnának, avagy valamely erős pontba fészkelhetnék magokat; mivel ha magában a' Sundban nem is, de a' tenger partok mellett még mindenütt vastag a' jég. — A' Ponte-Corvo herczeg vezérlése alatt lévő Fr. Ármádia számára Koppenhágába a' kvartélyok már el vannak készítve, mellynek Dánia Orzágon való által utazását, a' mennyire tsak lehet, sietteti a' nevezett vezér.

A' Svéciai Finnlandiába ellenségesképen bé rohanat Orosz Ármádiáról, a' Dánia Országi, nevezetesen a' 13-ik Martziusi Helsingi levelek következőképen szóllanak: „A' Svéciai hadi seregek Helsingfors mellett magokat bé santzolni akarták, de ab-

ból nagy veszteséggel ki verettek, mivel egy része le vagatott, más része pedig Sweaborgba futott. — Tegnap előtt Orimattila és Mörskom mellett meg lehetős tsata esett, melly a' rendkívül való hideg és mély hó miatt igen súlyos vólt; minazáltal azt is szeréntséssen véghez vitték a' mi seregeink; ebben a' tsatában egynéhány embert tettünk foglyokká, a' kik közt egy fő Strazsamester, és három fel tisztek is vóltak, e' mellett két ágyút nyertünk. De még most semmit sem mivelhettünk meg határozóképpen; mivel a' nagy hegyek és havak miatt allig lehet két embert előre állítani, következésképen tsak apró tsatázásokkal kell az ellenséget meggyengíteni. De mennél tovább nyomúlunk előbre, annál több térföldre érünk, és így, ha meg áll előtünk az ellenség, Tawasthus mellett bizonyosan meg határozó tsata fog köztünk esni, ha pedig a' Sweaborgi erősséget meg vehettyük, végképen el fog a' Svéciai Finnlandiának sorsa válni; mivel a' mi sebes előbre való nyomulásunk miatt semmi ideje nem leszen az ellenségnek a' föld népe fel fegyverkeztetésére.

Másodszöri Jelentés.

Pesten a' Vátzi útszában, a' hét Választó Fejedelmeknek ellenekbe, Hartleben Konrád Adolf Könyv-árosnál találtatik

A' tudós Palótz,

avagy

Furkát Tamásnak

Mónosbélben lakó Sógor Urához írt levelei

Ezen, kisebb kötetekbe foglaltt, hólnapi írás, tsak azért is megérdemeli az ajánlást, mivel Hazánkban több e'féle, kellemetes kátzagásra gerjesztő, komor homlokot derítő, és kiváltt-képpen magános téli órákot múltságosan töltő, hasonló hónapos mivek nem igen, vagy talán éppen nem kerengenek; de ám ezen fellyül e' mivetske ama' — Nemet Ország- szerte olly nagyon kedvelt „Ájpidauer“ nevezetű hólnapi írásnak kellős dévajságait, ha fellyül nem múllja-is, de bizonyossan vele versent fut; és nem tsak foganatos ostorral üldözi a' kamajtsos szokásokat, az el fajuló viseleteknek tsúfosságát, és hol-mi egyéb pártot-törő idegen, és haza-földi vásott erköltseknek folyamattját, nem tsak a' jelessebb nyilván-való múltságos helyeken történő ritkább esetekkel, és rajzolatokkal foglalatoskodik; hanem Hazánk' Fő-Varofsainak, és kilsőbb vidékeknek újságaival gyönyörködteti a' Városi — múlattja, és világosíttja a' Falusi olvasót; — engeszteli az epés — vérüt — mosolygattattja a' tudóst — nevelteti a' szonkolyódót — feddi a' gonofzt, — dítsöiti a' szép tettet.

A' Szép-nemnek pedig már annál-is inkább megnyerendi óltalmát, mivel az adakozó természet e' kellemes Nemet érzékenyebb, és foganatosabb idegtskéekkel; következő-képpen a' jó', szép', és nyájasnak-is tsiklándóssabb érzedelmevel böldegította.

Ha végtére még azt-is hozzá adom, hogy ezen már bé-köttetett, sikeres, és múltságos mivnek valóban óltso ára 1 fl. 24 kr. — fellyül nem hág, bizonyára kilső értékét tetemesen fellyül-halladó belső érdemét, láthatólag meg-mútattam; — mindenkor-is egyedül arra vágyakodom, hogy a' vevők'

inyeiknek válogatott nemű könyvekkel hizelkedhes-
sem, költségeiket kémellhessém. Pesten. 1808.

Hartleben Konrad Adolf
Könyv-áros.

J e l e n t é s.

Egygy ujj Könyvről.

Magyarok' Eredete.

A' Régi, és Mostani Magyaroknak
nevezetesebb tselekedeteivel együt.
Első Könyv: A' Magyarok' országlásáról, és azok-
nak emlékezetesebb tselekedeteiről a' Nemzetnek
kezdetétől fogva III. András Királyig. Második
Könyv. A' Magyarok' országlásáról, és azoknak em-
lékezetesebb tselekedeteiről Wenczeszlaus Királytól
fogva az 1807-iki Ország-gyűlésnek végéig. Irta
Szekér I. Aloysius. Második meg bővített kiadás
Pesten 1808.

Ezen Munka már egészlen ki jött a' sajtó alól.
Minden igaz Hazafi kedvesen veheti azt, hogy egygy
Erdemes Iró Nemzetének történetét a' maga valósá-
gában eleibe terjeszti. Ezen Munka egygyetlen
egygy a' maga nemében, mit-hogy a' Nemzetnek
viszszontagságait eredetétől egész a' mai napig elő
adja; le írja az utolsó Frantzia háborút is, mely-
nek nagyobb részént szemmel látó tanúja is vala,
sőt az 1807-ik esztendőbeli Ország-gyűlésnek vég-
zésit is beiktatja. Irás' módja kellemetes, nyomta-
tása tsinos, 's két igen jeles rézkép ékesíti.

Hogy ezen Munkát könnyebben meg lehessen
szerezni a' ki-adó tsekélységre tette az árát. Mind
a' két könyv kötetlenül 4 fl. kötve 4 fl. 15 kr. de

ezen áron csak Junius végéig fogja adni, utóbb 5 fra szállítja fel. Pesten 26. Mart. 1808.

Hartleben Konrád Adolf
Könyv-áros a' Vátzi uttzabar,

Másodszori Hiradás.

E' folyó 1808-ik esztendőben, Sz. Iván Havának 1-ső napján, Tek. Szepes Vármegyében fekvő Méltos. Báró Palócsai Horvát Familia, Dunaveczi és Landoki Uradalmaik, a' következő darabokban, minden hozzájuk tartozandó minden nemű jövedelmekkel és hafznokkal (tsupántsak az erdöket ki vévén) elegendő tüzi fával, iga vonó és majorságbéli tehenekkel, juhokkal és vetésekkel, Alsó-Labs helységében, kótya vetye által, hat esztendőre árendába fognak botsáttatni, 's azonnal által adattatni:

1. Landok helysége, az ott lévő udvari épülettel, gazdasággal, majorsággal, ser-és pályinka házakkal együtt, melly utólsók ugyan mostanában nem használtatnak, de ha a' jövendő Árendás ezeket maga hafznára kívánná fordítani, az Uraság költségén azonnal hafzonvehető állapotba tétettetnek; egy a' helységben, és más a' Magura hegyen lévő vendégfogadókkal, két, kétköví örlő, és egy fűrész malmokkal. Ide tartoznak Zsdjár és Jezerfzko helységek — Zsdjaron van egy vendégfogadó, és egy tsapfzék egy paraszt háznál, három, egyegy köví malmok. Jezerfzkon egy hasonló tsapfzék és malom.

2. Alsó és Felső Labs nevű helységek Kotelmitsna pufztai majorsággal. A' Labson van ser nevelő 's pályinka ház, egy vendégfogadó,

egész majorság, két, egy egy kövü malom. F. Labson egy tsapszék, és két egy egy kövü malom.

3. A' Nedeczzi és Vári gazdaság, 's majorság, Nedecz, Kaczvin és Oszturnya helységekkel. Nedeczen van egy Vendégfogadó, két, kétkövü, és két fűrész malom. A' vár alatt van egy tsapszék. Kaczvinba egy vendégfogadó, két, kétkövü, 's egy fűrész malom. Oszturnyán két tsapszék, három malmok, mellyek közzül kettő egy egy, a' harmadik pedig két kövön őröl.

4. A' Mátyásfalusi Gazdaság Mátyásfalu helységgel, a' hol egy vendégfogadó, két, egy egy kövü 's egy fűrész malmok vannak.

5. Durstin helysége, az ott lévő gazdasággal, 's vendégfogadóval.

6. Folyvárk helysége, két egyegy kövön őrölő malmokkal, 's egy vendégfogadóval, melly után a' vendégfogadás egynéhány szabad földeket, 's réteket bir és használ.

7. A' Falstini, Rovnyai, és Remenyovai pusztá vagy Praedialis majorságok, Labsanka és Tribs helységekkel. Falstinba van egy tsapszék; Lapsankán egy tsapszék, Tribsen egy tsapszék, és egy, egy kövön őrölő, 's egy fűrész malom.

8. A' Fridmáni majorság és helység egy vendégfogadóval; két, két kövön őrölő, és egy fűrész malmokkal; Krempach helységnek egy részével együtt, a' hol egy vendégfogadó vagyon.

9. Repifzko helysége két tsapszékkel, Prifzlov és Szolifzko Prédiumokkal. Priszlopon van egy kised majorság és egy tsapszék.

10. A' Javorinai'vasolvasztó és kovátsló műhelyek, a' hol egy úgy nevezett massa, vagy olvasztó, négy nagyobb és egy kisebb hámorok, hozzájuk tartozó minden némű fzerfzámokkal, és a' fzükséges iga vonó marhak tartására elegendő legelőkkel és rétekkal; itt van még egy, egy kövű, 's egy fűrés malom, és egy vendégfogadó. Ide tartozik az úgy nevezett Podszpadi vendégfogadó, nem különben Jurgo és Csarnagura helységek. Jurgón vannak két malmok, mindenik két két kövű, egy fűrés, 's egy vendégfogadó. Csarnagurán két tsapszék, és egy két kövön őrő malom.

11. A' Tátrai néhány eddig rész szerént az Uraság hizlalt és gulyabéli marhái által használtatott, rész szerént a' fzműszéd helységeknek árendába bocsattatott legelők és pufzták.

A' ser és pályinka házakhoz, nem különben a' Javorinai vasműhelyekhez elegendő fa fog adattatni, vagy különös alku által meg hátaroztatni.

Hasonlóképeu a' fűrés malomokhoz deszkánakvaló fák; mellyeknek árok esztendönként meg fog határoztatni,

A' kiknek az árendálásra kedvek lenne, és vagy azon Józszágok' mivóltáról, vagy az árendabéli feltételekről előre bővebben kivannának értekezni, az alább irthoz Lőcsén, a' 18-ik szám alatt folyamodhatnak. — Kőlt Lőcsén, Sz. György Havának 9-ik napján, 1808-ik esztendőben.

Kotzok István
a' fent nevezett Uradalmak-
nak Igazgatója.

Csokoládéról való Jelentés.

Azon állandó meglegedést, mellyet az én Fabrikámban készült Csokoládé eránt tapasztalni szerentsém volt, arra vett némelly nyerekedő tsalfá embereket, hogy nevennek, és bélyegemnek hamis mutogatásával olyan Csokoládét áruljanak, melly nem tsak nem igaz, hanem az egészségnek is ártalmas. Azért szükségesnek tartom e' jelentést, hogy az én Fabrikámban készült igaz Csokoládé tsak Hartlében Könyváros Úrnal a' Váczi útszában a' 7 Választó Fejedelmekkel általellenben a' Walthierer házában találatik e' következő áron:

Nro.				for.	kr.
	$\frac{1}{2}$	—	—	4	45
1		—	—	4	30
1	$\frac{1}{2}$	—	—	4	15
2		—	—	4	—
3		—	—	3	45
4		—	—	3	30
5		—	—	3	15
6		—	—	3	—
7		—	—	2	45

Melleyek pedig különösen finomok, fontja 5 for. — Majlandi 2 Darabban 6 for. vagy 8 for. — Kolt Bétsben Aprilisben 1808.

Rinaldi István,

Polgári Csokoládé Fabrikáns a' Nagler-útszában, tulajdon házában.